

Endelig foreslås der en enkelt ændring i lov om hjemmeværnet som konsekvens af enkelte af de foreslåede ændringer i lov om forsvarets personel.

Lovforslaget er udformet således, at forsvarsministeren inden for de i loven fastsatte rammer administrativt kan foretage de eventuelle justeringer i værnepligten, herunder længden af tjenestetiden, der måtte følge af erfaringerne med den nye værnepligtsordning.

2. Lovforslagets udformning

2.1. Lovens område

Gældende lov

Ifølge § 1, stk. 1, i lov om forsvarets personel omfatter loven personel, der er ansat eller indkaldt til tjeneste i det militære forsvar, samt militært personel, der er afskediget eller hjemsendt. Ifølge § 1, stk. 2, gælder bestemmelserne i lovens § 3, § 11, stk. 2, og §§ 11 a - 11 d for alt personel inden for Forsvarsministeriets område, bortset fra frivillige i hjemmeværnet, jf. § 1, stk. 3.

Lovforslaget

Som følge af forslaget i § 1, nr. 15, om afskæring af klageadgang for en lang række afgørelser truffet af Forsvarets Personeltjeneste som ansættelses- og personelmyndighed er der behov for i lov om forsvarets personel at præcisere anvendelsesområdet for den foreslåede bestemmelse. Det foreslås, at bestemmelsen om afskæring af klageadgang gælder for enhver, der er klageberettiget. Der henvises til bemærkningerne i punkt 2.8 og bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 15.

Der henvises endvidere til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1-3.

2.2. Tjenestetid for og uddannelse af værnepligtige og kvinder på værnepligtslignende vilkår

Gældende lov

I henhold til § 4, stk. 1, i lov om forsvarets personel fastsætter forsvarsministeren tjenestetidens længde for værnepligtige. Tjenestetiden kan ifølge § 4, stk. 1, 2. pkt. ikke overstige i alt 27 måneder.

Tjenestetiden for den første samlede tjeneste for værnepligtige er fastsat af forsvarsministeren. Før aftalen om forsvarets ordning 2005 - 2009 varierede længden af den første samlede tjeneste for værnepligtige mellem 4 og 25 måneder afhængig af, ved hvilken enhed i forsvaret de værnepligtige gjorde tjeneste, og af om de værnepligtige var menige, eller om de skulle

gennemgå en befalingsmandsuddannelse (til sergent eller løjtnant). Efter afslutningen af den første samlede tjeneste blev de værnepligtige hjemsendt, og de indgik herefter i mobiliseringsstyrken. Efter hjemsendelsen var de værnepligtige forpligtet til at deltage i mønstringer og efteruddannelser med henblik på at vedligeholde den modtagne værnepligtsuddannelse. Varigheden af den første samlede tjeneste samt mønstringer og efteruddannelser kunne ikke overstige i alt 27 måneder.

I henhold til gældende lovs § 4, stk. 2, fastsætter forsvarsministeren regler om uddannelse af værnepligtige under tjenesten og om tjenestens tilrettelæggelse.

Uddannelsen af værnepligtige var tilrettelagt med henblik på at uddanne den værnepligtige til en placering og funktion i mobiliseringsstyrken, hvor den værnepligtige efter hjemsendelsen fra den første samlede tjeneste kunne indkaldes til at forrette tjeneste under krig eller andre ekstraordinære forhold, og - for værnepligtige der var uddannet til befalingsmænd - når det i øvrigt skønnedes nødvendigt af hensyn til landets sikkerhed.

I henhold til gældende lovs § 4, stk. 5, 2. led, kan værnepligtige under tjenesten anvendes i overensstemmelse med deres uddannelse. Som følge af mobiliseringsstyrkens behov for personel til at bestride en lang række funktioner, var der på en række områder behov for at anvende og uddanne værnepligtige til funktioner i overensstemmelse med deres civile uddannelse eller livsstilling. Dette kunne for eksempel være auto-, elektronik- og elektromekanikere, handelsfunktionærer inden for visse brancher, kokke, læger og medicinstuderende, maskinmestre og maskinister, skibsførere og styrmænd.

Ved lov nr. 127 af 25. februar 1998 om ændring af lov om forsvarets personel og flere andre love, der trådte i kraft den 1. april 1998, blev det muligt at etablere en ordning, hvorefter kvinder generelt kan antages til tjeneste i forsvaret på værnepligtslignende vilkår. Kvinder på værnepligtslignende vilkår er ikke værnepligtige, men ansat militært personel, og de underskriver i forbindelse med antagelsen en kontrakt. Kvinder på værnepligtslignende vilkår uddannes i det almindelige uddannelsessystem for værnepligtige og sammen med de værnepligtige mænd. Kvinder på værnepligtslignende vilkår blev uddannet til at indgå i mobiliseringsstyrken, hvor de erstattede et tilsvarende antal værnepligtige mænd. I henhold til kontrakten havde kvinder på værnepligtslignende vilkår pligt til at deltage i mønstringer og efteruddannelser med henblik på at vedligeholde den modtagne værnepligtsud-